

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/3/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517202694
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8517202694.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košču a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Viery Zolákovej, v právnej veci žalobkyne: X. C., C.. XX.X.XXXX, S. S. XXX/XX, XXX XX M., právne zastúpená Podhorský & Partners, s.r.o., Advokátska kancelária, so sídlom Ventúrska 1, 811 01 Bratislava, IČO: 46 962 000, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 2.541,30 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6Csp/165/2017-96 zo dňa 10.10.2018, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch pod I. a III. a v rozsahu zrušenia vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v I. výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.541,30 eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.541,30 eur od 15.9.2017 až do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V II. výroku v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V III. výroku priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 5.5.2017 domáhala zaplatenia sumy 2.541,30 eur s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobu dôvodila tým, že dňa 13.2.2009 uzatvorila so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej jej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 2.481,12 eur. V tejto veci sa viedlo súdne konanie na Okresnom súde Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/96/2014, v ktorom žalovaný žaloval žalobkyňu (v tomto konaní) na zaplatenie sumy 100,89 eur s prísl.. Predmetná žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu z dôvodu, že súd považoval predmetnú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú vzhľadom na absenciu obsahových náležitostí podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Vykonaným dokazovaním v konaní sp. zn. 2C/96/2014 bolo preukázané, že žalovaný poskytol a vyplatil žalobkyni úver vo výške 2.225,49 eur a žalobkyňa z toho zaplatila žalovanému sumu 4.766,79 eur. Žalobkyňa poukazuje na právne posúdenie vykonané Okresným súdom Stará Ľubovňa v konaní sp. zn. 2C/96/2014, podľa ktorého vrátila žalovanému finančné prostriedky presahujúce právny a morálny rámec napriek tomu, že mala vrátiť sumu vo výške 2.225,49 eur, je plnenie v sume 2.541,30 eur (presahujúcej výšku poskytnutých finančných prostriedkov), ktoré žalovaný od žalobkyne prijal, plnením bez právneho dôvodu a teda ide o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ktoré musí vydať. Odhliadnuc od právneho posúdenia v konaní sp. zn. 2C/96/2014 žalobkyňa je tej mienky, že v predmetnej zmluve boli dojednané neprimerane vysoké úroky a poplatky za poskytnutie úveru, neprimerane vysoká RPMN, ako aj neprimerane vysoká úroková sadzba, čo je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa v prípade námietky premlčania vo vzťahu objektívnej premlčacej lehoty zo strany žalovaného z opatrnosti dala do pozornosti rozhodnutia

KS v Prešove sp. zn. 7Co/84/2012, sp. zn. 2Co/9/2012, sp. zn. 5Co/134/2012 a KS v Žiline sp. zn. 9Co/648/2013, ktoré posúdili konanie dodávateľov ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu tým, že nedávajú svoje zmluvy do súladu so zákonom o spotrebiteľských úveroch a teda objektívna premlčacia doba je 10 rokov. Žalobkyňa si uplatnila i úroky z omeškania odo dňa podania žaloby, a to od 3.5.2017. Žalovaný vo svojich vyjadreniach doručených súdu dňa 29.9.2017, 31.10.2017 a 3.8.2018 vzniesol námietku premlčania. Uviedol, že žalobkyňa už v priebehu konania vedeného pred Okresným súdom Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/96/2014 mohla disponovať informáciami o vzniku bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa vykonala poslednú úhradu dňa 25.10.2013 a žaloba smeruje k uplatneniu nároku, ktorý je uplatňovaný po uplynutí premlčacej doby. Podanou žalobou uplatňovaný nárok zodpovedá tvrdeniam vtedajších účastníkov v konaní sp. zn. 2C/96/2014 a najneskôr dňa 27.11.2014, kedy bol vyhlásený rozsudok žalobkyňa mohla disponovať informáciou o vzniku bezdôvodného obohatenia. Uplatňovaný nárok je premlčaný aj pre uplynutie objektívnej premlčacej doby. Posledná úhrada bola vykonaná dňa 25.10.2013, čiže ak by nejaké bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť, potom dňa 26.10.2016 bol tvrdý nárok už premlčaný. V súvislosti s tvrdením žalobkyne o plynutí objektívnej desaťročnej lehoty žalovaný uviedol, že takýto záver nemá oporu v žiadnej skutkovej okolnosti alebo v dôkaze, ktorý by predložila alebo označila žalobkyňa. Tvrdenia žalobkyne o úmyselne získanom bezdôvodnom obohatení nemajú reálny skutkový ani vecný dôvod. Žalobkyňa nepreukázala žiadnu konkrétnu skutočnosť o existencii úmyslu bezdôvodne sa obohatiť, uvádza len všeobecné a s vecou nesúvisiace tvrdenia. Žalovaný poukázal na priebeh konania vedeného Okresným súdom Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/96/2014, konkrétne na podania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ a podanie vedľajšieho účastníka v 2/ rade Občianskeho združenia všeobecná ochrana práva spotrebiteľov. S poukazom na podania vedľajších účastníkov žalovaný má za to, že žalobkyňa už v priebehu konania pôvodného mohla disponovať s informáciou o vzniku bezdôvodného obohatenia, a to najneskôr dňa 27.11.2014, kedy bol vyhlásený rozsudok v uvedenej veci. Subjektívna premlčacia lehota pre podanie žaloby preto uplynula najneskôr dňa 27.11.2016. V skutočnosti uvedená lehota uplynula už dňa 25.10.2016, čo je dátum poslednej úhrady vykonanej žalobkyňou (dňa 25.10.2013 plus tri roky). Uvedený dátum bol preukázaný aj v pôvodnom konaní a uvádza sa tiež na strane 3 rozsudku zo dňa 27.11.2014. Žalovaný popiera tvrdenia žalobkyne o objektívnej 10 ročnej premlčacej dobe, pretože sú založené na skutočnostiach, ktoré s vecou nemajú nič spoločné. Podľa názoru žalovaného žalobkyňa v podaní neuviedla a ani nepreukázala jedinou skutočnosť o vedomosti žalovaného o tom, že by mal získať bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ by mala byť aplikovaná 10 ročná premlčacia doba bolo by nutné preukázať existenciu vedomosti žalovaného o tom, že existuje skutočnosť od ktorej odvodzuje vznik a existenciu bezdôvodného obohatenia. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/530/2015 ako aj rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9C/516/2015. Žalobkyňa v podaniach doručených súdu dňa 10.10.2017 a 19.7.2018 zdôvodňovala aplikovanie objektívnej 10 ročnej premlčacej doby, kde uviedla, že konanie žalovaného ako podnikateľa poskytujúceho úvery a pôžičky nebolo konaním s odbornou starostlivosťou, pretože v zmluve o úvere vedome dojednal vysoké úroky za poskytnutie úveru - RPMN, priemernú RPMN atď. vo výške cca 70 %, pričom konanie predstavuje jednoznačne rozpory s dobrými mravmi a účelom získať vysokú odmenu za poskytnutie finančných prostriedkov. Žalovaný mal svoje zmluvy o úveroch a procesy ich uzatvárania zosúladiť s právnym poriadkom. Súdy vo viacerých prípadoch judikovali rozpor zmluvnej dokumentácie žalovaného s právnym poriadkom SR a preto podľa názoru žalobkyne, žalovaný prijímal plnenia nad rámec prípustných zákonov úmyselne s vedomím, že ide o plnenia v rozpore so zákonom či dobrými mravmi vo viacerých prípadoch. Žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný uplatňuje dlhodobu neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, úroky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi a sú neprimerane vysoké ako aj poplatky a úroky, na ktoré nemá nárok pre neplatne uzavreté zmluvy na celom území SR. Podľa názoru žalobkyne je zrejmé, že tak robí vedome s úmyslom sa obohatiť na úkor spotrebiteľov. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 15Co/261/2015, sp. zn. 12Co/161/2016, sp. zn. 7Co/84/2011. Ďalej žalobkyňa uviedla, že vznesená námietka premlčania žalovaným je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na § 3 ods. 1 OZ. Žalobkyňa uviedla, že prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedie k extrémne nesprávnemu záveru, čo znamená porušenie základných práv.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav: Žalobkyňa so žalovaným uzatvorili dňa 13.2.2009 zmluvu o revolvingovom úvere na základe, ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 1.659,70 eur a revolvingový úver vo výške 821,42 eur. Dňa 10.2.2014 podal žalovaný žalobu na súd o zaplatenie sumy 100,89 eur s prísl. a konanie bolo vedené Okresným súdom Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2C/96/2014. Do tohto konania vstúpil ako vedľajší účastník na

strane žalovanej (v tomto konaní žalobkyne) Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ dňa 26.6.2014, ktoré podalo vyjadrenie vo veci doručené súdu dňa 18.8.2014. Následne podaním doručeným súdu dňa 9.9.2014 vstúpil do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej Občianske združenie všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, ktoré podalo vyjadrenie vo veci mailovým podaním doručeným súdu dňa 26.11.2014. vyjadrenie vedľajšieho účastníka združenia Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ bolo doručené žalobkyni dňa 13.9.2014. Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/96/2014 zo dňa 27.11.2014 bola žaloba zamietnutá, žalovanej neboli priznané náhrady trov konania a žalobca bol povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi v 1. rade náhradu trov konania a vedľajšiemu účastníkovi v 2/ rade náhrada trov konania nebola priznaná. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 7.2.2015 okrem výroku III., t.j. výroku o zaplatení trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Predmetný rozsudok si prevzala žalobkyňa dňa 21.1.2015.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetom konania je vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, ktoré podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 107 ods. 1 OZ) a objektívna (§ 107 ods. 2 OZ). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávislé a ich uplatnenie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktoré nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2004. Totožný je i názor českých právnych autorít napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/3306/2007.

5. Na základe vykonaného dokazovania súd ustálil, že objektívna premlčacia doba začala plynúť dňom 14.12.2010, kedy žalobkyňa uhradila splátku č. 22 vo výške 101,40 eur, pričom doposiaľ uhradila 29 splátok, čo predstavuje sumu 2.231,02 eur. Žalobkyňa mala zaplatiť žalovanému sumu 2.225,49 eur a teda úhradou 22. splátky v poradí dňa 14.10.2010 zaplatila viac, ako mala, čiže týmto dňom začína plynúť objektívna premlčacia doba. Pokiaľ sa týka subjektívnej premlčacej doby, právny zástupca žalobkyne vo svojom vyjadrení zo dňa 18.7.2018 uviedol, že žalobkyňa sa kvalifikovane dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor obohatil až po dátume 22.2.2017, teda po porade s advokátom. Túto skutočnosť má preukazovať i fakt, že žalobkyňa splnomocnila dňa 22.2.2017 právneho zástupcu na zastupovanie vo veci. Na základe vyššie citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR súd ustálil, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť oboznámením právneho posúdenia veci zo strany zvoleného právneho zástupcu žalobkyňou. V tomto smere súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/22/2018, ktorý ustálil taktiež začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby skutočným oznámením právneho posúdenia zo strany zvoleného právneho zástupcu žalobkyňou, pričom navyše išlo o konanie voči obchodnej spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.. Ďalej súd posudzoval, či na prejednaný prípad sa má aplikovať trojročná alebo desaťročná premlčacia doba. Podľa názoru súdu objektívna premlčacia doba je v danom prípade desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného považuje súd za úmyselné - minimálne v rovine nepriameho úmyslu. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V zmysle § 2 ods. 1 zák. č. 1/1993 Z.z. o zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 1.1.2016 túto problematiku upravuje § 15 zák. č. 400/2015 Z.z.). Žalovaný je poskytovateľom spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný ako odborná organizácia, nebankový subjekt, pri uzatváraní zmluvy koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností. Z hľadiska doterajšej praxe je nesporné, že nebankové subjekty majú svoje podmienky upravené menej korektne ako banky z hľadiska dojednávania odplaty za poskytnutie úveru, či úrokových sadzieb i následkov porušenia zmluvnej povinnosti, čo je predmetom súdnych sporov z vymáhania záväzkov zo zmlúv, ktoré často nerešpektujú dobré mravy a odporujú pravidlám poctivého obchodného styku. V čase uzatvorenia zmluvy už niekoľko rokov platili ustanovenia o spotrebiteľských úveroch a rovnako aj ustanovenia o spôsobe a podmienkach uzavretia zmluvy upravené v Občianskom zákonníku.

Aj keby súd pripustil, že žalovaný nechcel dojednať zmluvu so žalobkyňou v snahe získať prospech, ťažko možno uveriť, že žalovaný nevedel, čo môže takýmto konaním spôsobiť a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozumený. Konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarcu pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo. Ako už súd ustálil, k začatiu plynutia objektívnej premlčacej doby došlo dňa 14.12.2010 úhradou splátky prevyšujúcou poskytnutie plnenie žalovaným a táto doba uplynie dňa 14.12.2020. Žalobkyňa si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnila žalobou na súde dňa 5.5.2017, z čoho vyplýva, že desaťročná premlčacia doba neuplynula. Pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu dvoch rokov, ako už súd vyššie uviedol i s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax, táto začala plynúť dňa 22.2.2017 a do podania žaloby dňa 5.5.2017 neuplynula ani táto subjektívna premlčacia doba dvoch rokov. Vzhľadom na uvedené súd nevyhovел námietke premlčania a objektívnu desaťročnú dobu, ako aj subjektívnu dvojročnú lehotu považoval za zachovanú a žalobu podanú včas. Preto súd žalobe vyhovel v časti zaplataenia istiny 2.541,30 eur v plnom rozsahu. Žalobkyňa si v konaní uplatnila úroky z omeškania od 3.5.2017 a v dôvodoch žaloby uviedla, že ide o dátum od podania žaloby. Žaloba však bola súdom doručená žalovanému dňa 14.9.2017. Žalobkyňa súdu nepreukázala, či a kedy vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto súd priznal žalobkyni úroky z omeškania až dňom nasledujúcim po doručení žaloby žalovanému. Žaloba bola doručená žalovanému dňa 14.9.2017 a deň nasledujúci je 15.9.2017, kedy sa žalovaný dozvedel o požiadavke vydať bezdôvodné obohatenie. V prevyšujúcej časti uplatneného úroku z omeškania súd žalobu zamietol.

6. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP tak, že procesne úspešná žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd až po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

7. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, § 456, § 517 ods. 1, 2, § 563, § 578 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 191 ods. 1, § 215 ods. 1, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý ako základný dôvod podania odvolania namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu. Z odôvodnenia rozsudku (body 19 a nasl.) vyplýva, že súd prvej inštancie sa zaoberal rozoberaním skutočností týkajúcich sa posúdenia námietky premlčania. Z rozsudku však nevyplývajú žiadne dôvody rozhodnutia vo veci samej (teda ako a akými dôkazmi žalobca svoj nárok preukázal čo do základu i výšky). Napadnutý rozsudok odporuje § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pretože neobsahuje žiadne skutkové závery o uplatnenom nároku a ani ich právne posúdenie konajúcim súdom. Z rozsudku nevyplývajú žiadne závery, na základe ktorých súd skonštatoval a dospel k rozhodnutiu. Účelom citovaného ustanovenia je, aby rozhodnutie súdu obsahovalo odôvodnenie. Z daného ustanovenia nevyplýva možnosť súdu (napríklad na rozdiel od postupu pri nariadení predbežného opatrenia), aby súd odkazoval na obsah návrhu, na základe ktorého bolo začaté súdne konanie. Žalovaný napáda rozsudok z dôvodu, že tento je nepreskúmateľný a dôvody, na základe ktorého bol vydaný, sú uvádzané len všeobecne a neurčito. Žiadne skutkové a právne závery súd neuvádza. Súd prvej inštancie svoju pozornosť pri rozhodovaní, podľa odôvodnenia rozsudku zameril len na posúdenie námietky premlčania. Žalovaný napáda závery a postup konajúceho súdu, pretože tak pri posudzovaní subjektívnej, a aj objektívnej lehoty neboli zohľadnené objektívne skutočnosti. Subjektívna premlčacia lehota začína plynúť od okamihu, keď sa osoba, na úkor ktorej malo byť získané bezdôvodné obohatenie, dozvie o dôvodoch vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa obohatil. Súdna prax pritom nevyžaduje, aby išlo o dozvedenie sa o právnej kvalifikácii, ale o dozvedenie sa o skutkových okolnostiach. Tvrdenie žalobcu o tom, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel dňa 22.2.2017 je nepreukázaným tvrdením, ktorému odporuje fakt, že rozsudok OS Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/96/2014 bol vyhlásený a žalobcovi doručený oveľa skôr, čiže oveľa skôr sa dozvedel aj o skutočnostiach, z ktorých v prejednávanej spore odvodzoval uplatnenie svojej žalobnej požiadavky. Zákonná úprava neviaže síce vznik vedomostí o bezdôvodnom obohatení na rozhodnutie súdu, čo v prejednávanej veci znamená, že už z podania vedľajšieho účastníka i pôvodného sporu doručeného žalobcovi dňa 13.9.2014 žalobca získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno právo na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodiť. Rovnako tieto skutkové okolnosti žalobca poznal a dozvedel

sa zo samotného rozsudku sp. zn. 2C/96/2014 zo dňa 27.11.2014. Subjektívna premlčacia lehota pre podanie žaloby a uplatňovanie tvrdeného nároku (ktorý sa uvádza a oznamuje v podanej žalobe) preto uplynula najneskôr dňa 27.11.2016.

9. Žalovaný napáda rozhodnutie súdu aj z dôvodu nesprávneho posúdenia námietky premlčania čo do uplynutia objektívnej premlčacej doby. Pre posúdenie námietky premlčania čo do posúdenia dĺžky objektívnej premlčacej doby je podstatné práve to, že odôvodnenie rozsudku neobsahuje žiadnu identifikáciu skutkových záverov právneho posúdenia žalovaného nároku, teda či ide o bezdôvodné obohatenie, podľa ktorej skutkovej podstaty. Nie je totiž jedno, o ktorý z prípadov skutkových podstát by v prejednávanej veci malo ísť, keďže aj premlčacia doba začína rôzne v tom - ktorom prípade. V odôvodnení rozsudku sa len okrajovo poukazuje na čas uzatvorenia zmluvy, a na to, že žalovaný mal konať minimálne v nepriamom úmysle získať bezdôvodné obohatenie. Ak bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť plnením z neplatného právneho úkonu, a zároveň malo byť úmyselné, potom úmysel získať bezdôvodné obohatenie by logicky musel existovať v dobe, kedy malo dôjsť k vzniku zmluvy. Ak je zmluva neplatnou, potom je neplatnou od začiatku. Ak má byť u niekoho úmysel získať bezdôvodné obohatenie neplatnou zmluvou, potom tento úmysel by musel byť už pri neplatnom uzatváraní zmluvy. Ten, kto by sa takýmto spôsobom chcel úmyselne bezdôvodne obohatiť, by už pri vykonaní právneho úkonu (hoci aj zdanlivého alebo neplatného) vedel alebo mal vedieť, že uzatvára neplatnú zmluvu, a jej neplatným uzavretím sleduje získanie bezdôvodného obohatenia. Takýto záver nie je, ale na základe vykonaného dokazovania možné vôbec vyvodiť, z dokazovania nevyplýva jediná skutočnosť, podľa ktorej žalovaný konal s úmyslom uzavrieť neplatnú zmluvu s úmyslom získať bezdôvodné obohatenie.

10. Žalovaný podal proti napadnutému rozsudku odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP a navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a žalobu zamietol alebo, aby vrátil celú vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Žalovaný si uplatňuje nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní a náhradu iných trov odvolacieho konania.

11. Na základe doručenej výzvy súdu prvej inštancie sa žalobkyňa k podanému odvolaniu vyjadrila tak, že žalovaný svoje odvolanie voči Rozsudku riadne neodôvodnil, podľa obsahu odvolania možno hodnotiť toto podanie žalovaného ako neurčité, či zmätočné. Žalobca sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi prvoinstančného súdu uvedenými v odôvodnení Rozsudku. Skutkové okolnosti teda jednoznačne preukazujú, že žaloba bola podaná dôvodne a v rámci zachovania premlčacej lehoty. Žalobca zároveň poukazuje na skutočnosť, že v samotnej žalobe, ako aj ostatných podaniach, dával z opatrnosti, v prípade nestotožnenia sa súdu so zachovaním 3 ročnej objektívnej lehoty, do pozornosti súdu skutočnosť, že konanie žalovaného, ako subjektu poskytujúceho úvery v rámci podnikateľskej činnosti, teda subjektu, ktorý má povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou, možno považovať za úmyselné konanie, pri ktorom je potrebná aplikácia 10 ročnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 2 OZ. Úmysel žalovaného obohatiť sa na úkor žalobcu možno odvodiť najmä z použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky v Zmluve, či určenie neprímerane vysokej ceny úveru. Konanie žalovaného teda nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech opísanými praktikami. Ak žalovaný predložil Formulárovú zmluvu o úvere, ktorej obsahom boli neprímerané úroky a poplatky za poskytnutie finančných prostriedkov, ako aj neprijateľné zmluvné podmienky, žalovaný - dodávateľ nemusel vedieť, že keď spotrebiteľ splní svoj záväzok v zmysle takejto zmluvnej dokumentácie, žalovaný sa obohatí na úkor spotrebiteľa! Jedine, keď sa spotrebiteľ bráni na súde, prípadne ak je zmluvná dokumentácia podrobená súdnou kontrolou, dodávateľ - žalovaný nenadobudne obohatenie v takom rozsahu v akom by za normálnych okolností nadobudol (ak by spotrebiteľ - žalobca plnil podľa zmluvnej dokumentácie). Je zrejmé, že tak robil žalovaný od samotného vzniku zmluvného vzťahu minimálne s nepriamym úmyslom. Konajúci súd vyhodnotil konanie žalovaného ako neúmyselné a aplikoval trojročnú objektívnu premlčaciu lehotu. Žalobca s týmto názorom súdu nesúhlasí a má za to, že takýto záver je jednoznačne v rozpore so skutkovým stavom. Tak ako uvádzame v nasledovnom texte súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal so skutkovými argumentmi, ktoré preukazujú úmysel žalovaného obohatiť sa na úkor spotrebiteľov. Skutkové okolnosti jednoznačne preukazujú úmyselné bezdôvodné obohatenie (aj keď nepriamo) žalovaného. Medzi žalobcom a žalovaným existoval spotrebiteľský vzťah. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že

takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Nielen s poukazom na vyššie uvedené, ale aj na všetky doposiaľ známe skutočnosti v oblasti praktík žalovaného, máme za to, že strany žalovaného sa evidentne jedná o cielene vytvorenú konštrukciu, ktorá sleduje jediný cieľ, a to dosiahnuť vyššie protiplnenie za poskytnutie peňažných prostriedkov, oproti tomu, aké by žalovaný získal z úrokov formálne uvedených v zmluve. Neprimerane vysoké poplatky za poskytnutie úveru, uplatňovanie pohľadávok nad rozsah prípustný zákonom, dlhodobé ignorovanie právnych predpisov je možné považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi a takúto praktiku si možno ťažko predstaviť len v rovine nedbanlivosti. Aj keby sme pripustili, že žalovaný nemal priamo úmysel uzavrieť so žalobkyňou zmluvu v snahe získať neoprávnený prospech, ťažko možno uveriť, že nevedel, čo môže spôsobiť takýmto konaním a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozumený. Konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobcovi, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. So zreteľom na to je správny záver súdu prvej inštancie poukazujúci na neplynutie objektívnej 10-ročnej premlčacej doby. Záver žalobcu poukazujúci na neuplynutie objektívnej 10-ročnej lehoty od poskytnutia plnenia žalobcom nad jeho povinnosť je so zreteľom na všetky okolnosti prípadu správny, v dôsledku čoho je možné takto uplatnený nárok žalobcovi priznať. V tejto súvislosti poukazujeme na spravodlivé vyriešenie prípadu, pričom tento ústavný princíp musí mať prednosť aj pred princípom právnej istoty tak, ako to vyslovila aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) napr. vo veci *Stagno v. Belgicko* a *Zehentner v. Rakúsko*. Máme za to, že kým nezačne plynúť subjektívna premlčacia doba počas plynutia objektívnej premlčacej doby, nemôže súd prihliadnuť na námietku premlčania vznesenú žalovaným. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe žalobca poukazuje na to, že žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Žalovaný porušil právne predpisy zamerané na ochranu spotrebiteľa jednak úžernickou výškou odplaty, ako aj tým, že nedodrжал povinnosti ustanovené mu zák. č. 258/2001 Z.z., keď zmluva o úvere neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 4 ods. 2 spomínaného zákona, najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (písm. a)), ani uvedenie úroku, v dôsledku čoho žalovaný na úrok ani poplatky v zmluve neuvedené v zmysle ust. § 4 ods. 5 nemá nárok. Konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Na základe vyššie uvedeného žalobca žiada, aby odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalovaného nahraďiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, o existencii dôvodov pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu, v akom bol odvolaním napadnutý.

13. Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis, objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie z hľadiska relevantných predpisov v zmysle zásady *iura novit curia* a starostlivo sa vecou zaoberal tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (sp. zn. II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 77/02 a II. ÚS 249/04), pričom rozhodnutie všeobecného

súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené a vysporiadať sa s tými argumentmi účastníkov, ktoré sú vo veci relevantné (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

14. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkovi konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

15. Žalobou bol, okrem iného, uplatnený aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, vo vzťahu ku ktorému žalovaný už vo svojich vyjadreniach k žalobe vzniesol námietku premlčania a to tak, čo sa týka lehoty subjektívnej, ako aj objektívnej. Poukázal na to, že žalobkyňa nepreukázala moment, v ktorom sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení. Uviedol, že žalobkyňa už v priebehu konania vedeného pred Okresným súdom Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/96/2014 mohla disponovať informáciami o vzniku bezdôvodného obohatenia. V súvislosti s tvrdením žalobkyne o plynutí objektívnej desaťročnej lehoty žalovaný uviedol, že takýto záver nemá oporu v žiadnej skutkovej okolnosti alebo v dôkaze, ktorý by predložila alebo označila žalobkyňa.

16. Žalovaným vznesenou námietkou uplynutia subjektívnej premlčacej doby sa súd prvej inštancie zaoberal v bode 22. svojho rozsudku majúc za to, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až po dátume 22.2.2017. Čo sa týka námietky uplynutia objektívnej premlčacej doby, súd prvej inštancie v bode 24. svojho rozsudku uviedol, že vychádzal z 10-ročnej premlčacej doby na uplatnenie práva pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení. Súd ustálil, že k začatiu plynutia objektívnej premlčacej doby došlo dňa 14.12.2010 úhradou splátky prevyšujúcou poskytnuté plnenie žalovaným a táto doba uplynie dňa 14.12.2020. Žalobkyňa si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnila žalobou na súde dňa 5.5.2017, z čoho vyplýva, že desaťročná premlčacia doba neuplynula. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k plynutiu objektívnej premlčacej doby je tým nepreskúmateľné, čím sa znemožnilo strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie pochybil v tom, že neuviedol skutkové okolnosti rozhodujúce pre záver o začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby. Vzhľadom na to, že tento nedostatok nebolo možné napraviť ani v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a vo výroku s predmetným výrokom súvisiacom, t.j. vo výroku III., podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

17. V priebehu ďalšieho konania súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a rozhodne. Vzhľadom na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, jednoznačne uvedie skutkové okolnosti rozhodné pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby a dĺžky jej trvania. Vzhľadom na to, že žalobkyňa, právne zastúpená advokátom v žalobe tvrdila, že v danom prípade je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, vyhodnotí, či tieto tvrdenia vplyvajú aj z dôkazov označených alebo predložených k predmetným tvrdeniam žalobkyne. V tejto súvislosti sa bude zaoberať aj názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedeným v jeho uznesení z 18.10.2018 sp. zn. 1Cdo/238/2017, podľa ktorého samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe

nemôže bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Ako už bolo vyššie uvedené, v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota. Zároveň dovolací súd podotýka, že v prípade, ak nebankový subjekt (veriteľ) koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. Čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také (iné) vady, že je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.

18. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).